

Поводом текста [" Вређање Срба и Србије " Јана Бризе](#)

Да се није радило о тексту посвећеном успомени на покојног патријарха, наравно да се не бих ни осврнуо, или бих се само насмејао, на откриће Јана Бризе („новинара из Новог Сада“) да је „ретко ко тако ружно извређао Србију и Србе као Ђорђе Вукадиновић, у тексту ' [Јесен патријарха Павла](#) ' (Политика, 24. новембар)“. Србија је збиља срећна земља, а Срби повлашћен народ уколико је истина да их нико (односно, „ретко ко“) не вређа као ја. Дакле, сви „ахтисарији“, сви „клинтони“, све „сузане зонтаг“, сви „месићи“ и „луковићи“, сви пешчаници, чанци и лонци и поклопци. Ништа друго га није потресло, ништа друго није покренуло његово србољубиво перо, до мој емотивни опроштај од српског патријарха, искрен, отворен и самокритичан, као што је и сам покојни Павле био.

Но, на срећу по Србе и Србију, „где лежи опасност, ту је и оно спасоносно“, те се у пошљедњи час, такорећи ниоткуда, појавио Јан Бриза да ту ружно извређану Србију одбрани од моје маленкости и мог, како каже, „неспретног“ и „невештог пера“. Драго ми је због Србије. Јесте да се ова нова улога слабо уклапа у Бризин ранији опус, у који спада и идеолошки рад у ЦК СКЈ, као и сарадња – од 1999 – са лондонским Институтом за извештавање о рату и миру, који се по злу прославио својим „објективним“ извештајима о кризи у бившој Југославији. Али људи се мењају, па зашто не би и Бриза? (Узгред, да ли се то можда он, све бранећи Србију и Србе од мене, кандидује за неког новог, „демократског“ Михаља Кертеса?)

Пре него што вешти Бриза, евентуално, запишти над својом тужном судбином, подсетио бих га да по новоусвојеном статуту Војводине, у покрајини – мимо свих уставних одређења – више и нема „националних мањина“, већ постоје само различите „националне заједнице“, при чему је и српска једна од њих. Зашто то наглашавам? Па зато што људи попут Бризе, а он у томе нипошто није усамљен, воле да наизменично, већ према потреби, глуме велике српске „грађанисте“ и истовремено – „мањинске“ – националне заштитнике страдалнике. Нападну те лично, а када им се лично узврати, онда се жале да су нападнути по националној основи. И на тај начин су годинама лепо животарили, на пример, извештавајући за то заинтересоване институције и службе о тешким међунационалним инцидентима и перманентном насиљу над припадницима националних мањина, те о одговорности српске државе која то насиље толерише, па чак и подстрекава. У том погледу, не би било праведно да у заборав олако падну и неки интересантни Бризини прилози, чак из средине ове деценије, насловљени као „Страх међу војвођанским мањинама“ (22. јануар 2004) или „Војводина погођена таласом

етничких напада“ (10. јун 2004).

Бриза је у основи надмашио Ришељеа и све совјетске цензоре. Њима су за осуду аутора биле потребне макар „три речи из текста“, а Бриза то постиже без иједне. На пример, ја апсолутно нигде у свом тексту нисам употребио реч „пастир“ – а још мање „стадо“ – али ми их, и једну и другу, вешти Бриза ставља у уста и у наводнике. Није то много битно, али јесте веома индикативно за његову „методологију“. Баш као што је у сличној реакцији на један претходни текст, поводом мог помињања господe Пастора (оца и сина) као заговорника војвођанског статута, „вешто“ закључио како сам тиме, заправо, увредио све војвођанске Мађаре и рекао како су „сви они сепаратисти“. А што је бесмислено исто онолико колико би била бесмислена и тврдња да уколико неко критички прозбори, на пример, нешто о „Кркобабићима“ (оцу и сину) тиме, заправо, вређа „све Србе“ – или „све пензионере“. Разуме се да ово последње неће тврдити нико паметан. Али оно прво, а у суштини исто, ипак је својевремено тврдио Бриза. И, разуме се, тим поводом тражио моје хитно одстрањивање из Политике.

Све могу да разумем. Криза, оскудација, крешу се буџети, смањују фондови... треба од нечега живети. Али где нађосте баш овај текст? Што се не суздржасте мало? Што не сачекасте неки следећи – о Статуту Војводине, о Европској унији, Косову, унутрашњим политичким борбама? Биће бољих повода, обећавам. Зашто тако ружно ударисте баш на текст о патријарху, најбољи и најемотивнији који сам написао у последње време? Или, можда, баш зато?! Можда је неко негде („тамо где треба“) закључио да је текст сувише добар, тачан, искрен и утицајан? Ко вас је гурнуо у ово? И која ли је то уредничка памет закључила да управо такво штиво, пре него стотина изузетно позитивних коментара на мој текст, завређује да буде објављено у „најстаријем листу на Балкану“?

Било како било, „новинар Јан Бриза“ (да се није тако потписао нико не би ни знао да је новинар) успео је под своје старе дане да дебитује у Политици. И то већ други пут заредом, нападајући неки мој текст који са њим нема никакве везе. (Готово да помислим да је човек негде просто „задужен“ мене.) Дебитовао је, додуше, неславно – али сваки почетак је тежак. Мени је у сваком случају драго ако сам и нехотице помогао да се таленат пробије и до тог дебија дође. Напао ме је и оклеветао без икаквог основа. Али не схватам то превише лично. Да није био он, нашао би се већ неко други. Увек има дужника и молиоца. (А још плус и ова криза!)

Оно што је Црвена звезда у српском фудбалу, то је била Политика у српском новинарству. И ни једној ни другој тренутно не цветају руже. Разлика је само што ја (срећом!) ни данас не бих могао да заиграм чак ни у овој и оваквој Звезди, док Бриза, на

бруку Политикине славне традиције и на жалост преосталих Политикиних верних читалаца, данас може да пише у Политици. Добро, не баш редовно, али сваки пут кад има да приопшти нешто против Вукадиновића. „Удри банду!“ „Залепи Вукадиновића!“ Нема везе колико је неосновано, неправедно и глупо. Можда ће, у неком тренутку, у складу са Гебелсовим диктумом, хиљаду пута поновљена лаж постати истина. Или макар помоћи да се истина мало замути, покоји читалац мало збуни, а моји текстови представе као „контроверзни“.

Не познајем лично новинара Јана Бризу и његове шефове. (Немојте ми само рећи да би се вешти и честити Јан, тек онако, из чиста мира тргнуо из догматског дремежа и прочитавши моју колумну о патријарху рекао себи: „Е ово више нема смисла. Докле ће тај Вукадиновић да вређа Србију и српски народ?!“) Елем, не познајем их, али се одлично знамо. А верујем да – још увек – зна и Србија. А знају и читаоци Политике. О читаоцима Нове српске политичке мисли да и не говоримо.